

НЕВІДПОВІДНІСТЬ ТА НЕУЗГОДЖЕНІСТЬ МІЖ СТАНДАРТОМ ВИЩОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 06 – «ЖУРНАЛІСТИКА» ТА
СУЧАСНИМИ ВИМОГАМИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ PR-ФАХІВЦІВ
У ЗВО УКРАЇНИ

Вступ. Сучасними вимогами суспільства до професійної підготовки PR-фахівців у ЗВО України є удосконалення цієї професійної підготовки відповідно до вимог часу та «інтеграція системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти» [1]. У чинному Законі України «Про вищу освіту» в статті 1. «Основні терміни та їх визначення», у пункті 8 подане наступне визначення: «галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей» [1]. У пункті 21 цієї статті визначено, що «спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників» [1].

Основна частина. У змісті наведених вище термінів зроблено наголос на *гармонізацію* з Міжнародною стандартною класифікацією освіти (МСКО) 2013 року (International standard classification of education – 2013) [2]. Відповідно до цього документу професійну підготовку фахівців із зв'язків з громадськістю вилучено із галузі знань 03 «Соціальні науки, журналістика та інформація» (03 Social Sciences, Journalism and Information) та віднесено до галузі знань «Бізнес, адміністрування та право» (04 Business, Administration and Law), до спеціальності 041 «Бізнес та адміністрування» (041 Business and administration спеціальності), до спеціалізації 0114 «Маркетинг та реклама» (0414 Marketing and advertising) [2].

Нерозуміння деякими вітчизняними теоретиками змісту PR-діяльності створило ситуацію, при якій професійна підготовка майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю у ЗВО України відбувається в межах галузі знань «Журналістика» та відповідно до Стандарту вищої освіти України галузь знань 06 – «Журналістика» спеціальність 061 – «Журналістика» [3]. Останнє ніяк не корелюється з МСКО-

2013, де PR віднесено до галузі «Бізнес, адміністрування та право»; до спеціалізації 0414 «Маркетинг та реклама». Здійснення такої професійної підготовки майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю у ЗВО України дублює професійну підготовку журналістів. Про що неодноразово зазначалося науковцями та практиками в сфері зв'язків з громадськістю А. Зінченко, В. Корольком, Т. Коржовою, О. Некрасовою та нами.

Сучасний український ринок праці вимагає PR-фахівця, що володіє ґрунтовними знаннями економіки та соціальних комунікацій. Вітчизняні роботодавці та стейкхолдери шукають: PR-менеджерів, PR-директорів, маркетингологів і спеціалістів із PR, керівників напрямку з маркетингу та PR-менеджменту. До професійних вимог відносять: «досвід роботи з позиціонуванням або маркетингом продукту на одному з ринків: США, Канади, Австралії, Великобританії; навички і досвід роботи з соціальними мережами, відео платформами як каналами маркетингу і brand awareness, досвід формування Product Vision Statement, досвід створення або управління створенням креативних відео / фото матеріалів, досвід роботи з репутацією бренду, підвищення рівня довіри і впізнаваності через ефективну комунікацію (зовнішню / внутрішню), навички формування продуктової стратегії, бачення трансформації і розвитку продукту, roadmap...» [4].

Наразі можемо зазначити *невідповідність* між Законом України «Про вищу освіту» 2014 року та «Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 в частині гармонізації з Міжнародною стандартною класифікацією освіти. *Відсутність такого узгодження* в подальшому сприяли створенню освітнього стандарту в галузі знань 06 – «Журналістика» та здійсненню професійної підготовки PR-фахівців у ЗВО України в межах цієї галузі знань. Перелік компетентностей випускника, відповідно до цього стандарту, лише частково відповідає на запити сучасного ринку праці: «Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень

і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов» [3]. Компетентності випускника: інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові, предметні) компетентності зосередженні на соціальних комунікаціях, але український ринок праці вимагає від фахівців із зв'язків з громадськістю знання маркетингу, менеджменту, брендингу, іміджології та т. і., тобто превалює економічна складова, яка практично відсутня в розділі «V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання» [3].

Висновок. Ураховуючи такі реалії, створення окремого освітнього стандарту вищої освіти для фахівців із зв'язків з громадськістю дозволило б не дублювати журналістський фах, а здійснювати професійну підготовку фахівців із зв'язків з громадськістю у відповідності до розуміння європейськими теоретиками та практиками специфіки PR-діяльності та до вимог сучасного ринку праці в Україні. Досвід США та низки європейських країн свідчить про те, що професійна підготовка майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю здійснюється за окремим освітнім, освітньо-науковим стандартами для PR, освітніми ступенями «бакалавр» та «магістр».

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 11.01.2021).
2. INTERNATIONAL STANDARD CLASSIFICATION OF EDUCATION Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf> (дата звернення: 11.01.2021).
3. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 06 Журналістика, спеціальність 061 Журналістика. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/061-zhurnalistika-bakalavr.pdf> дата звернення: (11.01.2021).
4. Work.ua. Сайт пошуку роботи №1 в Україні. Marketing Product Manager (PR). URL: <https://www.work.ua/jobs/4141481/> дата звернення: (11.01.2021).